

Maade, end vi nu er i Stand til. Kommer der nu en hel Del flere Baner til, bliver det endnu mere nødvendigt, at Hovedaarerne sættes i Stand til at ekspedere, hvad alle de andre Baner bringer af Trafik. Jeg vil derfor haabe, at ærede Medlemmer vil komme til den Anskuelse, at det gaar vanskeligt an at lade være at forbedre vort Jernbanevæsen i den af mig antydede Retning. Med Hensyn til Rentabiliteten, altsaa med Hensyn til, at det gælder om, at Banerne, særlig naar denne store Sum kommer til, skal kunne forrente sig, vil jeg gerne minde om, at der ogsaa er en anden Side ved denne Sag, som vi kan forhandle om. Men ved Forhandlingen om, hvorvidt Banerne skal give forholdsmæssig større Indtægt end nu, maa vi ikke glemme, at de ogsaa betyder indirekte Indtægt for Staten. Jernbanevæsenet gør det muligt at udnytte Erhvervene bedre og skaber større Skatteevne i Samfundet, saa selv om de ikke giver fuld Forrentning af den i dem bragte Kapital, er det alligevel nødvendigt, at vi sætter dem i Stand til at udføre det, vi ønsker, de skal kunne i Henseende til Fremme af vore Erhverv. Det falder mig ikke ind at gaa i Enkeltheder, dertil er jeg ikke tilstrækkelig kendt med de enkelte Forhold, men Enkelthederne vil ogsaa bedst kunne behandles i et Udvalg. I det store og hele skal jeg anbefale Lovforslaget, som det foreligger, og tilsige mit Partis Støtte til dets Gennemførelse.

Lewinsky: Den foreliggende Dagsorden med de omfattende Lovforslag om Jernbanevæsen tyder jo paa, at der er Trang til en Udvidelse af vort Jernbanenet rundt omkring i Landet. Da nu Anlæg og Drift af Jernbaner ikke er saa rentabelt, at det frister Kapitalen til at kaste sig ind i den Virksomhed, maa der være andre Grunde, der er dragende for de paagældende Egne, og det, mener jeg, der er. Man har rundt omkring Forstaaelsen af Banernes store Nyttetvirkning og deres Evne til at skabe Værdistigning. Det er ganske sikkert det, som ligger bagved Iveren for at faa bygget nye Jernbaner. Men netop under Hensyn til Jernbanernes værdiskabende Evne forekommer det mig, at Spørgsmaalet om Værdistigningens rette Fordeling burde tages op, og det forekommer mig at maatte være fristende at tage en Revision af Jernbaneskylden op. Den første Lov, vi fik om Jernbaneskyld, blev gennemført af det første radikale Ministerium; jeg tror, at det nuværende radikale Ministerium vilde have en Ære af at faa denne Lov revi-

deret og forbedret, thi der er ikke Tvivl om, at den Værdistigning, der skabes gennem Banerne, kommer ikke absolut dem til gode, som bringer Ofre for at skabe Banerne, i alt Fald ikke i Forhold dertil. Værdistigningen bør i højere Grad komme Staten og Kommunerne til gode, men det kan kun ske gennem en Revision af Jernbaneskyldloven.

Med Hensyn til det foreliggende Lovforslag vil jeg først udtale min Tilfredshed med Forslaget om en Jernbane fra Videbæk til Skive. Jeg kan saa meget mere gøre det, som jeg hører til det Mindretal her i Landstinget, som i 1907 holdt paa, at Banen skulde gennemføres fuldt ud fra Skern til Skive. Jeg kan altsaa fuldt ud slutte mig til, at denne Bane bygges som Statsbane, men derimod er jeg ikke saa enig i Forslaget i § 4 om, at Banen skal drives som Privatbane. Denne Tanke er i og for sig ikke ny her i Landstinget, allerede i Samlingen 1907—08, da vi behandlede Lovforslaget om Jernbaner, blev den samme Tanke fremført af den daværende Ordfører, afdøde Gehejmeetatsraad Bramsen; han udtalte sig for, at Staten skulde bygge denne Bane og aflevere den gratis til Beboerne derovre, som saa selv skulde drive den. Den Tanke vandt ikke Tilslutning i Landstinget den Gang, og jeg kan heller ikke i Dag slutte mig til den; det forekommer mig, at Folketingets Flertal har Ret i, at denne Bane ikke alene bør anlægges, men ogsaa drives som Statsbane.

Med Hensyn til det store Lovforslag om forskellige Statsbaneanlæg ønsker jeg at udtale, at man har et gammelt Ord, der siger, at Tid er Penge, og for saa vidt det er rigtigt, har Jernbanerne paa deres Samvittighed en Masse Pengespild paa Grund af de Togforsinkelser, som nu er permanente. Det hører nu til Regelen, at Togene er forsinkede, og det er en Undtagelse, hvis de gaar planmæssigt fra Stationen. Dette Forhold er almindelig bekendt, men jeg vil ikke bebrejde Statsbanerne noget, for jeg tror, at det er umuligt for dem for Øjeblikket at gennemføre en planmæssig Drift. For at vi kan faa en saadan, maa vi have gennemført netop de i det foreliggende Lovforslag foreslaaede Dobbeltspor paa en hel Mængde af vore gennemgaaende Baner, og jeg vil derfor varmt anbefale, at dette Lovforslag gennemføres saa hurtigt som muligt, thi jeg tror, at hvis man skulde sammenlægge al den Tid, der i Løbet af et Aar spildes paa Grund af den daarlig gennemførte Statsbanedrift, vilde det blive saa meget, at det godt kan svare sig at faa